

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ทูทุนทางสังคมในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ศึกษาระดับทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เปรียบเทียบทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาแนวทางการนำทุนทางสังคมมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 228 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นระดับทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 6 ด้าน ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการนำทุนทางสังคมไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำทุนทางสังคมมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแล้วเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมาอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับระดับปริญญาตรี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับราชการ 11 – 20 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 รองลงมาคือรับราชการไม่เกิน 10 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งผู้บังคับหมู่ มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 รองลงมาคือ ตำแหน่งรองสารวัตร/

สารวัตร จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดกองบังคับการ
วิชาการ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมาสังกัดกองบังคับการอำนวยการ มีจำนวน 63 คน
คิดเป็นร้อยละ 27.60

2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า ทุนทางสังคม
ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านเครือข่าย ด้านความไว้วางใจ
และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูงตามลำดับ ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร
อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้

2.1 ด้านการต่างตอบแทนกัน พบว่า ทุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง รายข้อพบว่าทุกข้อ
อยู่ในระดับสูง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ผู้ร่วมงาน รองลงมาคือ
การเอื้ออาทร การแบ่งปันแก่ผู้ร่วมงาน และการปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนการได้รับการ
ปฏิบัติจากผู้ร่วมงานด้วยดี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต พบว่า ทุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง
รายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน
แนวปฏิบัติของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รองลงมาคือ ระเบียบแบบแผน เพื่อให้บุคลากรยึดถือเป็นหลัก
ปฏิบัติตามมีความสำคัญ และการแนะนำบุคคลอื่นในการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน แนวปฏิบัติของ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเข้าร่วมงานประเพณีต่าง ๆ ของโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ

2.3 ด้านเครือข่าย พบว่า ทุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง รายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง
โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน รองลงมาคือ การมีกลุ่มเพื่อนที่มี
การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ต่อกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ
มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ระหว่างเพื่อนกลุ่มต่าง ๆ

2.4 ด้านความไว้วางใจ พบว่า ทุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง รายข้อพบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความจงรักภักดีต่อโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รองลงมาคือ ความภาคภูมิใจที่ได้
ทำงานที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และข้อความเชื่อมั่นต่อโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อยู่ในระดับสูง
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเชื่อมั่นต่อนโยบายและการบริหารงานโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม พบว่า ทุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง รายข้อ
พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การช่วยเหลืองานส่วนรวมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจอยู่ในระดับสูง
รองลงมาคือ การมีส่วนช่วยในการประหยัดทรัพยากรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และการช่วยเหลือและ

ปฏิบัติในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริจาคทรัพย์เพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

2.6 ด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ทูตทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและเรื่องอื่น ๆ กับภายนอก รองลงมาคือ โรงเรียนนายร้อยตำรวจมีการใช้สารสนเทศต่าง ๆ ในการติดต่อภายในหน่วยงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้มีการติดต่อหรือรับฟังข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทูตทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการทดสอบสมมติฐานการวิจัยว่า ข้าราชการตำรวจที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ชันยศ ตำแหน่ง และสังกัดแตกต่างกัน มีทูตทางสังคมแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

3.1 ข้าราชการตำรวจเพศชายและเพศหญิงมีทูตทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ข้าราชการตำรวจที่มี อายุแตกต่างกัน มีทูตทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 ข้าราชการตำรวจที่มี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทูตทางสังคมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในรายด้าน พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทูตทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มระดับการศึกษาที่มีทูตทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท/หรือสูงกว่า มีทูตทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมสูงกว่า ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

3.4 ข้าราชการตำรวจที่มี ระยะเวลาในการรับราชการแตกต่างกัน มีทูตทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีทูตทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.6 ข้าราชการตำรวจที่มี ตำแหน่งต่างกัน มีทูตทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.7 ข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการแตกต่างกัน มีทูตทางสังคมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนรายด้าน พบว่า

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการวิชาการมีทุนทางสังคมด้านเครือข่าย สูงกว่าข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการอำนวยการ

3.7.6 กองบังคับการที่มีทุนทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการปกครองมีทุนทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมสูงกว่าข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการอำนวยการและสังกัดกองบังคับการบริการการศึกษา และข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการวิชาการมีทุนทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมสูงกว่าข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการอำนวยการ

4. สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการนำทุนทางสังคมไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 องค์ประกอบทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ บุคลากรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้เสนอแนะทุนทางสังคมเพิ่มเติม ดังนี้ 1) ด้านศีลธรรมทางศาสนา จรรยาบรรณ ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความมีกฎระเบียบที่ดี การบังคับบัญชา 3) การทำคุณประโยชน์ต่อผู้อื่น/สังคม 4) ความรักความสามัคคี ความเสียสละในหน้าที่การงาน 5) ความยุติธรรมไม่แบ่งพวกพ้อง เสมอภาค/ยุติธรรม ความเท่าเทียมของบุคลากร 6) ความเอาใจใส่องค์กร การรับฟังปัญหา และความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ การแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ด้านการรับฟังความคิดเห็นของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ สังคมแบบพี่น้อง

4.2 โรงเรียนนายร้อยตำรวจควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทุนทางสังคมเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ทุนทางสังคมด้านการมีวัฒนธรรม/จารีต/บรรทัดฐาน 2) ทุนทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 3) ทุนทางสังคมด้านการไว้วางใจ 4) ทุนทางสังคมด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 5) ทุนทางสังคมด้านการต่างตอบแทนกัน และ 6) ทุนทางสังคมด้านเครือข่าย

4.3 แนวทางการนำทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ดังนี้

การนำทุนทางสังคมมาสร้างสรรค์ให้เกิดความสามัคคี พัฒนาหน่วยงานให้ทัดเทียมอารยะ โดยพัฒนาในทุก ๆ ด้านให้ดีขึ้นพร้อม ๆ กัน ตามแต่เวลาและโอกาสอันควร พัฒนานักเรียนนายร้อยตำรวจให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตำรวจเพื่อนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม เน้นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ทำตามวัฒนธรรมที่ดีของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปลุกฝังข้าราชการตำรวจและนักเรียนนายร้อยตำรวจให้รู้จักทุนทางสังคมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การสร้างเครือข่ายให้ทุกคนไว้วางใจ เพื่อให้ตำรวจออกไปรับใช้ประชาชน การสร้างความเชื่อมั่นของคนภายใน เน้นหลักความเสมอภาค ความเป็นธรรม ความยุติธรรม ความสมัครสมานสามัคคี พัฒนาคบควบคู่ไปกับการพัฒนางาน เน้นการพัฒนากุศลกรเป็นลำดับแรก เพราะทรัพยากร

บุคคลถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ต้องให้ความสำคัญต่อข้าราชการ
ชั้นประทวนและลูกจ้าง เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ในงานที่ได้รับ
มอบหมาย ควรจัดให้มีกิจกรรมเสริม มีนันทนาการอันเป็นการผ่อนคลายจากการทำงาน โดยอาจจัด
กิจกรรมแข่งขันกีฬา สร้างบรรยากาศเป็นกันเองภายในหน่วยงาน ผู้บริหารปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี
แก่ผู้ได้บังคับบัญชาให้เป็นกันเอง สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาวัฒนธรรม และ
ปฏิบัติตามบรรทัดฐานอันดีงาม พัฒนาในเรื่องศักยภาพความเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันให้มีการติดต่อกับ
ภายนอกมากขึ้น สร้าง และดำรงจุดแข็ง (วัฒนธรรม) จุดเด่นของโรงเรียนนายร้อยตำรวจให้คงอยู่
ตลอดไป

5. สรุปการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน
5 ท่าน ได้แก่ 1) พล.ต.ต.อารีย์ อ่อนชิต ตำแหน่งรองผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
2) พล.ต.ต.ดร.กฤษฎ์ศักดิ์ วิชารยะ ตำแหน่งรองผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 3) พล.ต.ต.วิศิษฐ์
เอนประณีตร ตำแหน่งผู้บังคับการ กองบังคับการอำนวยการ 4) พล.ต.ต.วิชัย พงษ์ศิริ ตำแหน่งผู้บังคับการ
กองบังคับการปกครอง และ 5) พล.ต.ต.เทอดไทย ศรีลัมพ์ ตำแหน่งผู้บังคับการ กองบังคับการบริการ
การศึกษา สรุปได้ว่า

5.1 การดำเนินการเกี่ยวกับองค์ประกอบทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ยังมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันน้อย
ในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ เนื่องจากภารกิจหน้าที่ที่แตกต่างกัน การติดต่อสื่อสารเป็นไปตามลำดับ
ขั้นตอนตามระบบราชการต้องมีการรับฟังกันใช้เหตุผลและอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง ซึ่งการแลกเปลี่ยน
ข้อมูลข่าวสารต้องดำเนินการทั้งภายในและภายนอก

ด้านความไว้วางใจ ภายในโรงเรียนนายร้อยตำรวจไม่มีเรื่องของผลประโยชน์
มาเกี่ยวข้องมีแต่ความเป็นพี่เป็นน้องให้ความเคารพนับถือกันตามอาวุโส ความไว้วางใจอยู่ที่ความเชื่อมั่น
ผู้ได้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นในผู้บังคับบัญชา ต้องมีการสร้างศรัทธาในตัวบุคคล

ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจใช้ระบบ
วัฒนธรรมอยู่แล้ว ในระบบการเคารพระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง และมีประเพณีปฏิบัติที่ยึดถือสืบเนื่องมา
ยาวนาน

ด้านการต่างตอบแทนกัน ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลความเป็นพี่เป็นน้อง
ช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลด้วยทั้งสองฝ่ายเป็นที่จิตใจว่ามีความเสียสละ
อยากช่วยเหลือมากน้อยเพียงใด

ด้านเครือข่าย มีการเชื่อมโยงกันตามระบบราชการอยู่แล้ว แบบไม่เป็นทางการก็มี
การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่มข้าราชการกับครอบครัว โดยต้องส่งเสริมกิจกรรมในทางบวก

ด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ปัจจุบันค่อนข้างน้อย การไม่มีนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารก็ส่งผลต่อการปฏิบัติ

ทุนทางสังคมด้านอื่นที่ควรนำมาพิจารณาเพิ่มเติม ได้แก่ ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ขนบธรรมเนียมประเพณีขององค์กร การสร้างค่านิยม องค์กรความรู้ จากวิชาชีพ คุณภาพชีวิต คุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต การประพฤติดัวเป็นแบบอย่าง

5.2 ลักษณะเด่นของทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีทุนทางสังคมด้านความไว้วางใจสูง ภาพลักษณ์ด้านความเชื่อมั่นต่อองค์กรสูง จุดเด่นคือมีแห่งเดียวในประเทศไทย ไม่มีคู่แข่ง ภาพลักษณ์ที่ปรากฏต่อสังคมภายนอกเป็นที่ยอมรับ มีศิษย์เก่าที่ประกอบคุณงามความดี สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน

5.3 การนำทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจไปพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ โดยการจัดกิจกรรมร่วมกัน ต้องสร้างสมทุนทางสังคมให้มาก พัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจในด้านวิชาชีพ วิชาการ คุณภาพชีวิตของคนในองค์กร และคุณธรรมจริยธรรม

5.4 ยังไม่มีการนำทุนทางสังคมมาประกอบการพิจารณากำหนดการวางแผน การกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดยุทธศาสตร์ หรือนโยบายของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

5.5 ทุนทางสังคมมีความสำคัญพอๆกันต้องพัฒนาทุกด้าน พร้อมกัน

5.6 การดำเนินการพัฒนาทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ต้องให้เป็นรูปธรรม เน้นให้เห็นความสำคัญ ต้องมีกิจกรรมเสริมสร้างทุนทางสังคมเริ่มที่ผู้บริหารต้องจัดกิจกรรม เช่น มีสภากาแฟ กิจกรรม 3 เดือน ไปทัศนศึกษาหรือดูงาน ฯ

5.7 ทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจควรพัฒนาทุกด้านอย่างเร่งด่วน ซึ่งทุนทางสังคมทุกด้านมีความสำคัญเท่ากัน และบางอย่างสามารถพัฒนาร่วมกันได้

5.8 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการทำการศึกษ โดยให้ทางโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นเจ้าภาพดำเนินการ เพื่อกำหนดให้ชัดเจนว่าทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีด้านใดบ้างและจะนำมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้อย่างไร ซึ่งทุนทางสังคมเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นแต่มีปรากฏอยู่และเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนการบริหารงานและการดำเนินงานต่าง ๆ

การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ทูทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านเครือข่าย ด้านความไว้วางใจ และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูงตามลำดับ ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนพงษ์ จันทะวงษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ทูทางสังคมที่สัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน กรณีศึกษาคำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ระดับทูทางสังคมของประชาชนกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก จัดแย้งกับงานวิจัยของ อุดม บัวเกษ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ทูทางสังคมในอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ทูทางสังคมในภาพรวมของอำเภอวังหิน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านปทัสถาน ด้านความไว้วางใจ และด้านเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีทูทางสังคมอยู่มากและหลากหลาย ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้มีการสร้างเอกลักษณ์ให้บุคลากรมีความรักในสถาบันมุ่งผลิตและฝึกอบรมนายตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตำรวจ มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นตำรวจเพื่อประชาชน กระบวนการผลิตและฝึกอบรมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการของสังคม และประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮานิแฟน (Hanifan, 1920 : 145) ที่กล่าวว่า การสร้างทูทางสังคมขึ้นในชุมชนนั้นจะต้องมีการสะสมทุนก่อน กล่าวคือ คนในชุมชนต้องสร้างมิตรภาพและต้องเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าครอบครัว พร้อมทั้งต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านทูทางสังคมจึงจะมีการสะสมขึ้นมา ซึ่งความสัมพันธ์ทางสังคมดังกล่าวจะช่วยให้คนสามารถบรรลุถึงความต้องการทางสังคม และแนวคิดของ วรุณี โรมรัตนพันธ์ (2548 : 47) ได้กล่าวถึง การเกิดขึ้นของทูทางสังคมว่า มาจาก เกิดจากความพยายามในการปลุกจิตสำนึก เพื่อเสริมสร้างพลังงานร่วมกัน โดยให้ทุกคนทุกฝ่ายได้ตระหนักถึงปัญหา และหล่อหลอมจิตใจร่วมกัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร สถาบัน ชุมชน และสังคมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนั้น ในกระบวนการปลุกจิตสำนึกเพื่อสร้างพลังร่วมกันจึงเป็นเสมือนปัจจัยที่จะก่อให้เกิดทูทางสังคมที่มีอยู่แล้วแต่ละบุคคล แต่ละองค์กร/สถาบัน หรือแต่ละชุมชน และสิ่งนี้ก็ถือว่ามีส่วนที่ทำให้เกิดทูทางสังคมขึ้น สำหรับองค์ประกอบทูทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจอภิปรายเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการต่างตอบแทนกัน พบว่า อยู่ในระดับสูง แสดงว่า สภาพสังคมในโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีการช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ผู้ร่วมงาน มีการเอื้ออาทร การแบ่งปันแก่ผู้ร่วมงาน และ

การปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน และมีการปฏิบัติต่อกันด้วยดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌูกันต์ จิตรวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พัฒนาการทุนทางสังคมของกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ บ้านโป่งคำ ตำบลคู่งษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนช่วยเกื้อหนุนให้กระบวนการทุนทางสังคมขับเคลื่อนไปได้ได้นั้นมาจากปัจจัยทางด้านผู้นำ หรือทุนมนุษย์ ทุนทางทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ความเป็นเครือญาติ ความเชื่อค่านิยมในเรื่องเดียวกัน ความเอื้ออาทรต่อกัน การช่วยเหลือกัน ความไว้วางใจกัน และกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกัน และงานวิจัยของ ไพพานิ เหลืองภัทรเชวง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ทุนทางสังคมกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษากรณีหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จและหมู่บ้านที่ประสบความล้มเหลว พบว่า ด้านเครือข่ายมีจำนวนเครือข่ายมาก และมีความสนิทสนมเหนียวแน่น มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสัมพันธ์การต่างตอบแทนกัน งานวิจัยของ พิมลรัตน์ ผาคำ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยของทุนทางสังคมที่สนับสนุนความสำเร็จของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กรณีศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสำคัญของทุนทางสังคมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความไว้วางใจ ด้านการต่างตอบแทน ด้านบรรทัดฐาน/จารีต และด้านเครือข่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่รับราชการมานานประมาณ 11 – 20 ปี โดยไม่ได้ย้ายไปหน่วยงานอื่น จึงทำให้เกิดความสนิทสนมรักใคร่กลมเกลียวกันในหมู่คณะ และจากการสัมภาษณ์พบว่า สภาพสังคมภายในโรงเรียนนายร้อยตำรวจนั้นการต่างตอบแทนกันเปรียบเหมือนประเพณีที่ใช้ความเป็นพี่เป็นน้องช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮานิฟาน (Hanifan, 1920 : 145) ที่กล่าวว่า คนในชุมชนต้องสร้างมิตรภาพและต้องเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าครอบครัว พร้อมทั้งต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กัน จากความสัมพันธ์ต่อกันทำให้ทุนทางสังคมในด้านการต่างตอบแทนกันอยู่ในระดับสูง

1.2 ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต พบว่า อยู่ในระดับสูง แสดงว่าข้าราชการตำรวจในโรงเรียนนายร้อยตำรวจเห็นความสำคัญและมีการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน แนวปฏิบัติของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และการแนะนำบุคคลอื่นในการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน แนวปฏิบัติของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌูกันต์ จิตรวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พัฒนาการทุนทางสังคมของกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ บ้านโป่งคำ ตำบลคู่งษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนช่วยเกื้อหนุนให้กระบวนการทุนทางสังคมขับเคลื่อนไปได้ได้นั้นมาจากปัจจัยทางด้านผู้นำ หรือทุนมนุษย์ ทุนทางทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ความเป็นเครือญาติ ความเชื่อค่านิยมในเรื่องเดียวกัน ความเอื้ออาทรต่อกัน การช่วยเหลือกัน ความไว้วางใจกัน และกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกัน และงานวิจัยของ ชยุต อินพรหม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทุนทางสังคมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ : กรณีศึกษา สถานีวิจัยห้วยทราย ตำบลห้วยทราย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการทุนทางสังคมในการจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติของสถานวัด ประกอบด้วย ปัจจัยภายในอันได้แก่ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน วัด และผู้นำชุมชน งานวิจัยของ พิมลรัตน์ ฝาคำ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยของทุนทางสังคมที่สนับสนุนความสำเร็จของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กรณีศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสำคัญของทุนทางสังคมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความไว้วางใจ ด้านการต่างตอบแทน ด้านบรรทัดฐาน/จารีต และด้านเครือข่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถาบันทางการศึกษาเฉพาะทาง มีประวัติการก่อตั้งมานานกว่า 100 ปี ดังนั้นจึงมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ที่เฉพาะของสถาบันอันเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความเป็นโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ เชื่อถือ และศรัทธาต่อสถาบัน และจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง มีระเบียบปฏิบัติที่สืบทอดกันมายาวนาน เช่น การฝึก ความมีระเบียบวินัย การทำความเคารพระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง การประพฤติปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักศีลธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพตำรวจ ด้วยความสำนึกในระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ พร้อมทั้งจะเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยของสังคม อันเป็นวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีตของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

1.3 ด้านเครือข่าย พบว่า อยู่ในระดับสูง แสดงว่าข้าราชการตำรวจในโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน มีกลุ่มเพื่อนที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ต่อกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพพานิ เหลืองภัทรเชวง (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ทุนทางสังคมกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษากรณีหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จและหมู่บ้านที่ประสบความล้มเหลว พบว่า ด้านเครือข่าย มีจำนวนเครือข่ายมากและมีความสนิทสนมเหนียวแน่น มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสัมพันธ์การต่างตอบแทนกัน งานวิจัยของ พิมลรัตน์ ฝาคำ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยของทุนทางสังคมที่สนับสนุนความสำเร็จของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสำคัญของทุนทางสังคมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความไว้วางใจ ด้านการต่างตอบแทน ด้านบรรทัดฐาน/จารีต และด้านเครือข่าย จัดเรียงกับงานวิจัยของ อุดม บัวเกษ (2548 : บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง ทุนทางสังคมในอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ทุนทางสังคมในภาพรวมของอำเภอวังหิน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านปทัสถาน ด้านความไว้วางใจ และด้านเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่รับราชการมานานประมาณ 11 – 20 ปี โดยไม่ได้ย้ายไปหน่วยงานอื่น ทำให้ความสัมพันธ์ทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานเกิดขึ้น เกิดการรวมกลุ่มกันของกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน หรือมีการทำกิจกรรมร่วมกัน ประกอบกับบุคลากรส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งได้รับการปลูกฝังให้รักและสามัคคีกัน

ระหว่างเพื่อนและรุ่นพี่รุ่นน้อง อันมีผลให้ทุนทางสังคมในด้านเครือข่ายอยู่ในระดับสูง และจากการสัมภาษณ์พบว่า ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีการเชื่อมโยงกันตามระบบราชการอยู่แล้ว ส่วนแบบไม่เป็นทางการก็มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่มของข้าราชการตำรวจกับครอบครัวร่วมทำกิจกรรมด้วยกันถือเป็นเครือข่ายอย่างหนึ่ง

1.4 ด้านความไว้วางใจ พบว่า อยู่ในระดับสูง แสดงว่าข้าราชการตำรวจในโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีความจงรักภักดีต่อโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และมีความเชื่อมั่นต่อโรงเรียนนายร้อยตำรวจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌัฐกานต์ จิตรวัฒนา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พัฒนาการทุนทางสังคมของกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ บ้านโป่งคำ ตำบลอุ้มผาง อำเภอดงดิษฐ์ จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนช่วยเกื้อหนุนให้กระบวนการทุนทางสังคมขับเคลื่อนไปได้มีมาจากการปัจจัยทางด้านผู้นำ หรือทุนมนุษย์ ทุนทางทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ความเป็นเครือญาติ ความเชื่อค่านิยมในเรื่องเดียวกัน ความเอื้ออาทรต่อกัน การช่วยเหลือกัน ความไว้วางใจกัน และกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกัน และงานวิจัยของ วรุณี โรมรัตนพันธ์ และคณะ (2546 : 217-218) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาทุนทางสังคมในฐานะปัจจัยการผลิตของเศรษฐกิจชุมชนในบริบทประเทศไทย สิ่งที่เป็นรูปธรรมของเศรษฐกิจชุมชนกับแนวคิด ทุนทางสังคมในประเทศไทยว่า ระบบเศรษฐกิจชุมชนสามารถถูกขับเคลื่อนโดยพลังทุนทางสังคม อันได้แก่ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่อยู่บนฐานของความไว้วางใจกัน มีความเอื้ออาทรกัน มีการพึ่งพาอาศัยกัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้จักแบ่งปันกันของคนในชุมชนจะทำให้เกิดการกระจายทรัพยากรภายในชุมชน งานวิจัยของ พิมลรัตน์ ผาคำ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยของทุนทางสังคมที่สนับสนุนความสำเร็จของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสำคัญของทุนทางสังคมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความไว้วางใจ ด้านการต่างตอบแทน ด้านบรรทัดฐาน/จารีตและด้านเครือข่าย จัดเรียงกับงานวิจัยของ อุดม บัวเกษ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาทุนทางสังคมในอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ทุนทางสังคมในภาพรวมของอำเภอวังหิน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านคือ ด้านปทัสถาน ด้านความไว้วางใจ และด้านเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถาบันทางการศึกษาเฉพาะทาง มีประวัติการก่อตั้งมานานกว่า 100 ปี ดังนั้นจึงมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีตที่เฉพาะของสถาบันอันเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความเป็นโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ เชื่อถือและศรัทธาต่อสถาบัน อีกทั้งการทำงานในโรงเรียนนายร้อยตำรวจไม่มีเรื่องของผลประโยชน์มาเกี่ยวข้อง อันมีผลให้ทุนทางสังคมด้านความไว้วางใจอยู่ในระดับสูง และจากการสัมภาษณ์พบว่า ลักษณะการทำงานของโรงเรียนนายร้อยตำรวจไม่มีเรื่องของผลประโยชน์มาเกี่ยวข้อง มีแต่ความเป็นพี่เป็นน้องให้ความเคารพนับถือกันตามอาวุโส ทั้งนี้ความไว้วางใจอยู่ที่ความเชื่อมั่น ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนนายร้อยตำรวจนั้นมีอยู่แล้ว และมีความไว้วางใจ

กันค่อนข้างสูง และสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นนั้น ต้องปลูกฝังให้ข้าราชการตำรวจ เชื่อมั่น และศรัทธาในตัวผู้บริหาร สร้างความผูกพันของคนในองค์กร เอื้อเพื่อเพื่อแผ้วถางให้ความช่วยเหลือกัน

1.5 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม พบว่าอยู่ในระดับสูง แสดงว่าข้าราชการตำรวจในโรงเรียนนายร้อยตำรวจให้การช่วยเหลืองานส่วนรวมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ช่วยกันประหยัดทรัพยากรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และช่วยดูแลและปฏิบัติในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเป็นระเบียบวินัยที่ถูกปลูกฝังในความเป็นตำรวจ ให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมต่อประชาชนและการดูแลบำบัดทุกข์บำรุงสุข และการที่ตำรวจต้องเป็นผู้ที่ช่างสังเกตมีความละเอียดถี่ถ้วน รอบคอบเป็นนิสัยอันมีผลให้ทุนทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่า นโยบายของผู้บริหารก็ส่งผลต่อการปฏิบัติ เช่น ด้านการประหยัดพลังงานก็มีการละเลยไป ทั้งนี้ด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวมผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและเป็นแบบอย่าง พร้อมทั้งต้องปลูกฝังให้ข้าราชการมีความเสียสละ เข้าใจถึงผลดี และนำไปปฏิบัติ

1.6 ด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าบุคลากรโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและเรื่องอื่น ๆ กับภายนอกพอสมควร และโรงเรียนนายร้อยตำรวจก็มีการใช้สารสนเทศต่าง ๆ ในการติดต่อกันภายในหน่วยงาน จากงานวิจัยของ พิมลรัตน์ ผาคำ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยของทุนทางสังคมที่สนับสนุนความสำเร็จของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสำคัญของทุนทางสังคมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความไว้วางใจ ด้านการต่างตอบแทน ด้านบรรทัดฐาน/จารีต และด้านเครือข่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะโครงสร้างของโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่แบ่งสายการบังคับบัญชาออกเป็น 4 กองบังคับการ ทำให้บุคลากรได้มีการติดต่อสัมพันธ์กันเองมากกว่า การติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น อันอาจมีผลต่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกในลักษณะที่หลากหลายอันมีผลทำให้ทุนทางสังคมด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง และจากการสัมภาษณ์พบว่า ยังมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันน้อย ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับผู้ปฏิบัติ เนื่องจากภารกิจหน้าที่ที่แตกต่างกัน อีกทั้งการติดต่อสื่อสารส่วนใหญ่ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามระบบราชการ ซึ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต้องดำเนินการทั้งภายในและภายนอก มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุน มีการใช้เว็บไซต์ เผยแพร่เอกสารต่าง ๆ และที่สำคัญที่สุดต้องมีการติดตามและประเมินผล

2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยว่า ข้าราชการตำรวจที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ชันยศ ตำแหน่ง และสังกัดแตกต่างกัน มีทุนทางสังคมแตกต่างกันอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับทุนทางสังคมจำแนกตามเพศ พบว่า ข้าราชการตำรวจเพศชายและเพศหญิงมีทุนทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าข้าราชการตำรวจเพศชายและเพศหญิงมีระดับทุนทางสังคมใกล้เคียงกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ทุนทางสังคมของข้าราชการตำรวจเพศชายและเพศหญิงในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ในรายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านความไว้วางใจ ด้านเครือข่าย และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับทุนทางสังคมจำแนกตามอายุ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุแตกต่างกัน มีทุนทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม บัวเกษ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องทุนทางสังคมในอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ระดับอายุ ไม่มีผลให้ระดับทุนทางสังคมโดยภาพรวมต่างกัน แสดงว่าอายุไม่มีผลต่อระดับของทุนทางสังคม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ทุนทางสังคมของข้าราชการตำรวจจำแนกตามอายุในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ในรายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านความไว้วางใจ ด้านเครือข่าย และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ผลการเปรียบเทียบระดับทุนทางสังคมจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทุนทางสังคมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม บัวเกษ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องทุนทางสังคมในอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลให้ระดับทุนทางสังคมโดยภาพรวมต่างกัน แสดงว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อระดับของทุนทางสังคม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจทุกกลุ่มระดับการศึกษามีทุนทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และในรายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านความไว้วางใจ ด้านเครือข่าย และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทุนทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท/หรือสูงกว่า มีทุนทางสังคมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมสูงกว่า ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

2.4 ผลการเปรียบเทียบระดับทุนทางสังคมจำแนกตามระยะเวลาในการรับราชการ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการรับราชการแตกต่างกัน มีทุนทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าระยะเวลาในการรับราชการไม่มีผลต่อระดับของทุนทางสังคม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการรับราชการ

ต่างกัน มีทุนทางสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับสูง และในรายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านความไว้วางใจ ด้านเครือข่าย และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูง ยกเว้นกลุ่มที่มีระยะเวลาในการรับราชการไม่เกิน 10 ปี มีทุนทางสังคม ด้านความไว้วางใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสารทุกกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ผลการเปรียบเทียบระดับทุนทางสังคมจำแนกตามชั้นยศ พบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีทุนทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าชั้นยศไม่มีผลต่อระดับของทุนทางสังคม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ทุนทางสังคมของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ในรายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านความไว้วางใจ ด้านเครือข่าย และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง

2.6 ผลการเปรียบเทียบระดับทุนทางสังคมจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทุนทางสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าตำแหน่งไม่มีผลต่อระดับของทุนทางสังคม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจทุกตำแหน่งมีทุนทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ในรายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านเครือข่าย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง

2.7 ผลการเปรียบเทียบระดับทุนทางสังคมจำแนกตามสังกัดกองบังคับการ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการแตกต่างกัน มีทุนทางสังคมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจทุกกองบังคับการมีทุนทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ในรายด้านพบว่า ด้านการต่างตอบแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านเครือข่าย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านพบว่า ข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการแตกต่างกันมีทุนทางสังคมด้านความไว้วางใจ ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต และด้านการต่างตอบแทนกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านเครือข่าย และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทุนทางสังคมด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสารไม่แตกต่าง ทั้งนี้พบว่า ข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการปกครองจะมีค่าเฉลี่ยระดับทุนทางสังคมสูงกว่าข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการอื่น แสดงว่าการสังกัดกองบังคับการมีผลต่อระดับทุนทางสังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะงานของแต่ละกองบังคับการที่แตกต่างกัน และแนวปฏิบัติของผู้บังคับการซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วย มีการสร้างความสัมพันธ์ในกองบังคับการที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งข้อเสนอแนะเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากข้อค้นพบของการวิจัย

1.1 จากข้อค้นพบจากการวิจัยที่พบว่า ทูทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการตอบสนองแทนกัน ด้านการมีวัฒนธรรม บรรทัดฐาน/จารีต ด้านเครือข่าย ด้านความไว้วางใจ และด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อยู่ใน ระดับสูงตามลำดับ ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนนายร้อย ตำรวจจึงควรปรับปรุง ส่งเสริมในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่อง การดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

1.2 จากข้อค้นพบจากการวิจัยที่พบว่า ข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบังคับการแตกต่างกัน มีทุนทางสังคมในภาพรวมแตกต่างกัน จึงควรที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดที่ทำให้ระดับทุนทางสังคมต่างกัน เพื่อจะนำมาส่งเสริมทุนทางสังคมของกองบังคับการอื่น ๆ ต่อไป

1.3 จากการวิจัยพบว่า แนวทางการนำทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจไปใช้ ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ควรดำเนินการโดยผู้บริหารต้องใช้ความเที่ยงธรรม โปร่งใสบริหาร โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ทำตามวัฒนธรรมที่ดีของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปลุกฝัง นักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นใหม่ ๆ ให้รู้จักทุนทางสังคมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และปลุกฝังข้าราชการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ให้รู้จักการนำไปใช้ การสร้างความเชื่อมั่นกันของคนภายในองค์กร ทำให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสถาบันที่มีจารีตประเพณีเป็นของตนเองโดยใช้ความสามัคคีในการรับผิดชอบต่อส่วนรวมและ การแลกเปลี่ยนข่าวสารให้เกิดความไว้วางใจต่อกันภายในโรงเรียนนายร้อยตำรวจและบุคคลภายนอก พัฒนาส่วนบุคคลเป็นลำดับแรก เพราะทรัพยากรบุคคลถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญ พัฒนาส่วนที่มี จุดบกพร่อง และนำมาพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจร่วมกัน ผู้บริหารปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้เห็น ก่อนสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาวัฒนธรรม และปฏิบัติตามบรรทัดฐานอันดีงาม พัฒนา ในเรื่องศักยภาพความเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันให้มีการติดต่อกับภายนอกมากขึ้น สร้างและดำรงจุดแข็ง (วัฒนธรรม) จุดเด่นของโรงเรียนนายร้อยตำรวจให้คงอยู่ตลอดไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 จากการสัมภาษณ์ที่พบว่า ควรนำทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ไปพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ โดยการจัด กิจกรรมร่วมกัน ต้องสร้างสมทุนทางสังคมให้มาก พัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจในด้านวิชาชีพ วิชาการ คุณภาพชีวิตของคนในองค์กร และคุณธรรมจริยธรรม แต่ยังไม่มีการนำทุนทางสังคม

มาประกอบการพิจารณากำหนดการวางแผน การกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดยุทธศาสตร์ หรือนโยบายของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ดังนั้นการดำเนินการพัฒนาทุนทางสังคมของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ต้องให้เป็นรูปธรรม เน้นให้เห็นความสำคัญ ต้องมีกิจกรรมเสริมสร้างทุนทางสังคม โดยเริ่มที่ผู้บริหารต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของทุนทางสังคมและนำมาปรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

2.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ในเรื่องของทุนทางสังคมให้กับกลุ่มผู้บริหารองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐ เพื่อให้เข้าใจความเป็นทุนทางสังคมขององค์กร สามารถรู้ว่าทุนทางสังคมขององค์กรของตนคืออะไร มีความสำคัญอย่างไร และสามารถนำไปพัฒนาองค์กรของตนได้อย่างไร

2.3 ทุนทางสังคมน่าจะเป็นตัวชี้วัดความเข้มแข็งขององค์กรได้ ตัวชี้วัดหนึ่งจึงควรมีการกำหนดรายละเอียดทุนทางสังคม

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาทุนทางสังคมของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพิ่มเติม หรือศึกษาทุนทางสังคมขององค์กรอื่น ๆ

3.2 ควรมีการศึกษากระบวนการการนำทุนทางสังคมไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นรูปธรรมว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด และจะดำเนินการอย่างไร

3.3 ควรมีการศึกษากระบวนการสร้างเสริมทุนทางสังคมโดยการทำการวิจัยในเชิงทดลองหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

3.4 ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทุนทางสังคม

3.5 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมกับประสิทธิผลขององค์กรหรือการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น